

СОВЕТ НА ЕВРОПА
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ЧЕТВРТИ ОДДЕЛ

СЛУЧАЈ FUENTES BOVO п. ШПАНИЈА

(Апликација број 39293/98)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

29 Февруари 2000 година

ПРАВОСИЛНА

29/05/2000

Во случајот на Фуентес Бобо п. Шпанија,

Европскиот суд за човекови права (Четврти оддел), заседавајќи во совет составен од:

ММ. Г. PELLONPÄÄ Претседател,

Г. RESS

А. Pastor RIDRUEJO,

Л. CAFLISCH,

Ј. MAKARCZYK,

И. Cabral Barreto

Г-ѓа N. Vajić, судии,

и г-дин V. Бергер, секретар на одделот,

Расправајќи на затворена седница на 9 декември 1999 година и, 10 февруари 2000 година,

Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот е инициран со жалба против Кралството Шпанија и чиј државјанин на оваа држава, Bernardo Fuentes Bobo ("жалител"), ја поднесе до Европската комисија за човекови права ("Комисијата") на 5 Јануари 1998 година, врз основа на поранешниот член 25 од Конвенцијата за заштита на човековите права и

основни слободи ("Конвенцијата"). Жалбата е заведена на 9 јануари 1998 година под број 39293/98. Жалителот беше застапуван од г-дин Ollé Сесе, адвокат во адвокатската комора на Мадрид. Шпанската Влада ("Владата") беше застапувана од нејзиниот Агент, г-дин J Borrego Borrego, Раководител на правната служба за човекови права во Министерството за правда.

Случајот се однесува на разрешување на подносителот на барањето, агент на Шпанската телевизија (TVE), како резултат на изјавите дадени во рамки на две радио емисии. Подносителот на барањето се повика на членовите 10, 14 и 6 § 1 од Конвенцијата.

2. На 21 октомври 1998 година, Комисијата (втор оддел) одлучи за жалбата на жалителот во врска со неговото право на слобода на изразување и мислење (член 10 од Конвенцијата), да ја извести обвинетата Влада, повикувајќи ја да ги поднесе свои пишани забелешки за допуштеноста и основаноста на барањето.

3. Владата ги достави своите забелешки на 5 јануари и 9 март 1999 година, а подносителот на барањето и одговори на 12 февруари и 26 март 1999 година.

4. На 1-ви ноември 1998 година, денот на влегување во сила на Протоколот 11 кон Конвенцијата, а со примена на неговиот член 5 § 2, барањето беше предадено на Судот.

5. Во согласност со член 52 § 1 од деловникот на Судот ("деловникот"), претседателот на Судот, ML Wildhaber, го додели случајот на четвртиот оддел. Советот конституиран во рамките на тој оддел се состоеше од M.A. Pastor Ridruejo, судија избран од Шпанија (член 27 § 2 од Конвенцијата и член 26 § 1 а) од Уредбата), а MM Pellonprää, претседател на оддел (член 26 § 1 а) од

деловникот).и ММ Pellonpää, претседател на оддел (член 26 § 1 а) од деловникот). Другите членови назначени од страна на овој последниот за да се комплетира советот беа MG Ress, г-дин L Cafilisch, г-дин J Makarczyk, M I. Cabral Barreto и Г-ѓа N. Vajić (член 26 § 1 б) од деловникот).

6. На 1-ви Јуни 1999 година, Судот ги прогласи за допуштени жалбите на барателот во врска со неговото право на слобода на изразување (член 10 од Конвенцијата) и принципот на недискриминација (член 14 од Конвенцијата). Во однос на останатиот дел, тој ја прогласи жалбата за недопуштена.

7. На 11 јуни 1999 година, Судот го испрати до странките текстот на неговата одлука за допуштеност на барањето и ги покани да достават докази и дополнителни коментари. Покрај тоа, тој го повика подносителот на барањето да ги достави своите барања за правичен надомест согласно член 41 од Конвенцијата (член 60 од деловникот).

8. Покрај тоа, Судот им се стави на располагање на странките за постигнување на мирно решавање на случајот, во согласност со член 38 § 1 б) од Конвенцијата (види, исто така, член 62 од деловникот) . Со оглед на ставот усвоен од странките, тој констатира дека нема основа за мирно решавање на спорот.

9. Секретарот ги доби поднесоците на жалителот и на Владата на 29 јули 1999 година и 27 август 1999 година.

10. На 28 септември 1999 година, советот одлучи, во согласност со член 59 § 2 од деловникот, да ги покани странките, во текот на една расправа, усно да ги изнесат своите коментари за основаноста на жалбите кои беа прогласени за допуштени.

11. Претседателот на советот им дозволи на странките да се користат со шпански јазик во текот на усната расправа (член 34 § 3 и 36 § 5 од деловникот).

12. Така е одлучено од страна на советот, на јавната расправа што се одржа на 9 декември 1999 година во Палатата на човекови права во Стразбур.

Се појавија:

- *За Владата*

Г-дин J BORREGO BORREGO, шеф на правната служба за
човекови права при Министерството за правда *агент*

- *За подносителот на барањето*

Г-дин Ollé Сесе,
Адвокат на адвокатската комора на Мадрид *совет*

Г-дин Б Fuentes Bobo *барател*

Судот ги сослуша изјавите на г-дин Borrego Borrego а г-дин Olle Сесе.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

13. Подносителот на барањето е шпански државјанин, роден во 1940 година и живее во Мадрид. Тој е режисер на телевизиски емисии и сценарист.

14. Подносителот на барањето бил вработен од страна на Шпанската телевизија (TVE) од 1971 година како режисер. До декември 1992 година, тој работел како одговорно лице за утринската емисија наречена "Клуб на жените", датум кога емисијата била укината. Од тој датум, тој се почувствувал без обврски, и покрај тоа што морал да ја извршува својата секојдневна работа. На 31 март 1993 година, тој добил опомена, во писмена форма, поради неправилности во однос на исполнувањето на работните часови.

15. На 23 октомври 1993 година, неколку илјади вработени во TVE демонстрираа против планот за намалување на работните места во јавната телевизија. Многу плакати од демонстрантите бараа повеќе културни програми, мерки против лошото управување со јавната телевизија и против хаосот и корупцијата. Овие настани широко одекнаа во медиумите, и започна една широка дебата во печатот во однос на лошото управување со TVE и нејзините долгови, проценети од страна на министерот за економија на 123 милијарди пезети.

16. На 30 октомври 1993 година барателот заедно со еден колега, Л. Ц М, објавија една статија во весникот Diario 16 насловена како "грабеж на државната

сопственост", во која тие го критикуваа управувањето на различни директори на TVE, назначени во 1982 година од страна на владејачката партија, имено PSOE (Шпанската социјалистичка работничка партија). Тие изјавија дека директорите на TVE ги претворија зградите и другите објекти на државната телевизија кои им припаѓаат на сите Шпанци во концентрационен логор во кој ова раководство практикуваше, без да биде казнето, професионален тероризам. Тие се пожалија особено на процесот на распарчување и приватизација на јавната телевизија најверојатно, преку кривични дела, бидејќи тие не само што ја обезглавија професионално и економски TVE, туку и го пренесоа имотот што им припаѓаше на сите Шпанци, на конкурентните приватните компании. Во оваа смисла, тие обрнаа внимание на одливот на високите кадри од TVE кон приватните канали и производство на програми од страна на надворешни компании, и тврдеа дека, се повеќе, вработените на TVE остануваа без работа и понекогаш дури и без работно место. Тие се пожалија на фактот дека раководството на TVE го користело државниот имот во приватни интереси и интереси на поединци и дека го ограбувало шпанскиот народ.

17. На 4 ноември 1993 година, заменик-директорот за планирање и производството на TVE испрати писмо до подносителот на пријавата, во кое наведе дека од 5 ноември 1993 година, се додека не му биде доделена конкретна задача, тој мора да го регистрира секој свој влез и излез од зградата лоцирана во Somosaguas, и да го поминува работното време во одредени канцеларии.

18. Со писмо од 10 ноември 1993 година, жалителот го информираше заменик-директорот, загрижен дека во согласност со одлуката донесена од него на 4 ноември 1993 година, тој отишол во зградата на Somosaguas но дека ни едно одговорно лице на овој центар не било во тек со таа одлука, ниту можело да му даде канцеларија во која требал да се смести. Подносителот на барањето додаде еден епиграм упатен до заменикот на директорот.

19. Понатаму се изврши нова размена на писма помеѓу барателот и заменикот на директорот.

20. На 18 ноември 1993 година жалителот достави до центарот на TVE во Somosaguas, еден текст во кој се пожали на третманот во кој тој бил жртва и пријави корупција, непочитување на ветувањата, кражба на јавниот имот, лаги и злоупотреба на општествените средства, како и презир и непочитување на правата на другите. Тој прецизира дека ако, пред 30 ноември 1993 година, раководството не го реши проблемот, тој ќе организира околу канцелариите и приватните резиденции на директорите, концерти, серенади со гитари, пејачи, виолини, електронски оргуљи, армоники, итн., кои нема наскоро да бидат заборавени. Подносителот на барањето конечно побара поддршка од неговите колеги.

21. Поради овие факти, на 19 ноември 1993 година, TVE поведе дисциплинска постапка против жалителот и LCM . Оваа постапка заврши со одлука од 25 јануари 1994 година, со која жалителот беше прогласен за автор на две многу сериозни грешки и му беше изречена санкција од 16 и 60 дена суспензија од работа и платата. На L.C.M. му беше изречена идентична санкција.

22. Против оваа санкција, жалителот поднесе жалба до судот, која судот број 10 на Мадрид ја отфрли со пресуда од 7 мај 1994 година. Од друга страна, судот бр 34 на Мадрид ја поништи санкцијата изречена на LCM.

23. Жалителот поднесе жалба до Врховниот суд во Мадрид, кој со пресуда од 31 јануари 1996 година ја преиначи донесената пресуда и ја поништи казната изречена против жалителот за повреда на правото и слободата на изразување и мислење гарантирано со член 20 од Уставот. Судот, исто така, истакна дека поништувањето на санкцијата е извршено за да се спречи неусогласеност на

судските одлуки, имајќи во предвид дека санкцијата на LCM е поништена од судот бр 34 на Мадрид, а со оглед на фактот дека статијата на LCM и барателот добила поддршка од 276 колеги од TVE на кои, сепак, не им била изречена никаква санкција.

24. Покрај тоа, во рамки на првата емисија на една приватна радио станица (Радио COPE) од 29 Ноември 1993 година, подносителот на барањето, коментирајќи ги санкциите изречени против него, го кажа следното, како одговор на прашањето од водителот:

"(...) Се сметаше дека сум сторил многу сериозен прекршок, бидејќи јас испратив една нота до еден некомпетентен директор и заменик на директор (...). Телевизиските вестии јасно се користат како пропагандно средство на оние кои се на власт (...); раководството не го почитува Уставот, ниту статутот на радиото и телевизијата (...). Прашањето на водителот: "На TVE, не постојат повеќе луѓе кои се оддалечени?". Подносителот на барањето: "Се разбира, сега тие се испраќаат во гето-сали. (...) што стана еден рак, професионален и економски, за TVE, тоа се приватни работи реализирани или дозволени од страна на одредени раководства. Водителот: "Бернардо, ние од надвор добиваме впечаток, но, исто така, благодарение на вашите објаснувања, дека вработените во институцијата станаа вистински пијавици (...)". Подносителот на барањето: "Автентични пијавици, но да предупредам, со согласност, ако не и учество, на некои лидери. Постои огромен број на сериозни неправилности и криење на податоци од страна на раководствата (...). "

25. Во втората радио емисија на истото радио, што се одржа на 3 февруари 1994

година, водителката, осврнувајќи се на раководството на TVE, без повеќе детали, изјави како што следува:

"Тие веруваат дека се наоѓаат во сопствената градина, дека можат да сеат или пак (...) Што значи тоа? "

Подносителот на барањето, тогаш одговори вака :

"(...) Некои лидери сметаат дека радиотелевизиската публика е нивна(...). (...) Однесувањето на лицето одговорно за информативните програми (...) понекогаш е приказ на убавина и деспотизам. На некои лидери не им е гајле за персоналот, за работниците (se cagan en el personal, en los trabajadores). "

26. По овие изјави, против жалителот беше поведена дисциплинска постапка, која заврши со негово разрешување на 15 април 1994 година.

27. Жалителот поднесе жалба до судот бр. 4 на Мадрид. Со пресуда од 18 јуни 1994 година, овој суд разрешувањето го прогласи за ништовно, поради пропусти во постапката. Судот го критикуваше фактот, пријавен од страна на жалителот, дека одговорното лице за дисциплинската постапка поведена против него од страна на TVE, а чие мислење беше одлучувачко за донесување на одлуката за разрешување, беше дел од директорите на компанијата критикувани од страна на подносителот на барањето за време на радио емисијата.

28. TVE поднесе жалба до Врховниот суд на Мадрид. Со пресуда од 5 октомври 1995 година, овој суд ја поништи донесената пресуда, сметајќи дека зборовите на барателот биле навредливи за неговиот работодавец и одлучи дека

разрешувањето е во согласност со членовите 54.2.c) и 55,5 од Статутот на работниците. Жалбата до касациониот суд со барање да се обезбеди воедначена судска пракса беше прогласена за недопуштена со одлука на Врховниот суд од 12 јули 1996 година.

29. Повикувајќи се посебно на членовите 14 (принцип на еднаквост), 18 (право на чест), 20 (правото на слобода на мислење и изразување) и 24 (право на судска заштита) од Уставот, подносителот поднесе барање *amparo* против пресудата на Врховниот суд на Мадрид.

30. Со пресуда од 25 ноември 1997 година, Уставниот суд го отфрли барањето *amparo*. По отфрлањето на барањето *in limine* на член 14 во врска со член 24 од Уставот, тој изјави дека прашањето било ограничено на тоа дали обжалената пресуда го повредува правото на слобода на изразување загарантирано со член 20 од Уставот, и тоа како дел од работен спор, од една страна, слободата на изразување и, од друга страна, правото во чест гарантирани со член 18 § 1 од Уставот.

31. Во својата одлука, Уставниот суд ја истакна важноста на правото на слобода на изразување во едно демократско општество. Инаку ,тој потсети дека, кога правото на слобода на изразување доаѓа во конфликт со друго основно право признато со Уставот, важно е да се донесе пресуда заснована на реалните околности на случајот, за да се утврди дали однесувањето на подносителот е оправдано во рамки на уставната одредба. Судот потсети дека остварувањето на слободата на изразување и мислење не може да се оправда без употреба на навредливи, груби и непријатни зборови или изрази, надминувајќи го правото на критика и затоа, штетни за угледот на критикуваното лице, дури и кога се работи за јавна личност. Покрај тоа, во однос на правото на слобода на изразување, во рамки на работните односи, Судот потсети дека, дури и кога потпишувањето на договорот за вработување не го лишува вработениот од правата што му се

признати со Уставот, во кои е вклучено и правото слободно да ги изнесува свите мисли, идеи и размислувања, тоа не значи дека остварувањето на слободата на изразување не е предмет на ограничувања кои произлегуваат од работниот однос.

32. Разгледувајќи ги околностите на случајот, судот утврди дека жалителот бил разрешен, не поради давање неточни информации, туку за користење на навредлив јазик против директорите на компанијата. Судот додаде дека е вистина дека жалителот упатил критики и јавни жалби во однос на работењето на јавниот сервис. Меѓутоа, телевизијата е јавна служба на Државната во смисла на член 128 § 2 од Уставот, и управувана од Државата државни, јавните изјави од страна на барателот беа несомнено и против јавниот интерес, а договорниот однос помеѓу барателот и телевизијата во никој случај не го спречи да ги пријави неправилностите или недостатоците кои, според него, се појавија во функционирањето на јавниот субјект. Судот, сепак, додаде дека е, исто така, неспорно дека, во неговите изјави, жалителот не се ограничил само на информирање, на излагање на фактите и објаснување на неговите критики, туку, изнесувал навредливи осуди, непотребни за поддршка на обвинувањата против лидерите и одговорните лица во компанијата. Признавајќи дека оспорените изјави, имено терминот "пијавици" и коментарите дека на некои лидери "не им е гајле за персоналот, работниците", се чинеа предизвикани од коментарите и осудите на радио коментаторите, овој факт не може да ја оправда или избрише нивната навредлива и непријатна содржина. Соодветно на тоа, овие изјави беа исклучени од полето на заштита на правото на слобода на изразување гарантирано со членот 20 од Уставот, бидејќи тој не го штити правото на навредување.

II. ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

33. Законот од 10 јануари 1980 година (4/80) за статусот на радиодифузијата и телевизијата ги содржи следните релевантни одредби:

Глава II: Организација

Оддел 1: За јавниот субјект RTVE

"Член 5. 1. Функциите за кои е одговорна Државата како раководител со јавниот радиодифузен сервис и телевизија се реализираат од страна на јавниот ентитет RTVE.

2. За RTVE, како субјект на јавното право, со својство на правно лице, исклучиво важи овој Статут и неговите дополнителни одредби. Во нејзините надворешно-правни односи, во стекнувањето на наследство и во договорните односи, таа е предмет, без исклучок, на приватното право.

Оддел 2: За органите на јавниот субјект RTVE

"Член 6. : Јавниот субјект RTVE е составен, заради вршење на неговите функции на администрацијата и неговото високо управување, од следниве органи:

а) Управен одбор

(...)

в) Генералниот директор”

Оддел 3: За Административниот совет

"Член 7.1. :Управниот одбор се состои од дванаесет членови, избрани за секој парламент, половина од страна на Конгресот, а половина од страна на Сенатот, со мнозинство од две третини од Претставничкиот дом, од редот на лица со признати професионални заслуги. "

Оддел 5: За Генералниот директор на јавниот субјект

"Член 10.1. : Генералниот директор е назначен од страна на Владата по советување со управниот одбор.

(...)

34. Релевантните одредби од Статутот на Работниците гласат:

член 54

"Работодавецот може да одлучи да го прекине договорот за вработување, со отпуштање на работникот за сериозно непочитување на неговите обврски.

(...)

2. Ќе се сметаат како неизвршувања на договорените обврски:

(...)

(...в) Вербални или физички повреди во однос на работодавачот или лица кои работат во компанијата или членови на нивните семејства кои живеат со нив. "

член 55

"Формата и ефектот од дисциплинската мерка- разрешување.

(...)

5. Оправданото разрешување повлекува престанок на договорот, без право на надомест на штета (...). "

35. Покрај тоа, две одредби од Уставот се земаат во предвид во овој случај:

член 14

" Сите Шпанци се еднакви пред законот. Не е дозволена никаква дискриминација заснована на раѓање, раса, пол, религија, мислење или било кој друг услов или лична или социјална околност. "

член 20

"1. Признати се и заштитени следните права на:

а) право на слободно изразување и изнесување на мисли, идеи и усни размислувања, по писмен пат или преку било кое средство за репродукција;

(...)

г) право на комуникација и слободно примање на вистинити информации преку сите средства на дисеминација. (...).

2. Остварувањето на овие права може да биде ограничено со никаква претходна цензура.

(...)

4. Овие слободи имаат свои граници во поглед на правата признати во овој Наслов, во одредбите на важечките закони и особено во правото на честа, на приватниот живот и на заштитата на младите и децата. "

ВРЗ ОСНОВА НА ЗАКОНОТ

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

36. Подносителот на барањето тврди дека со неговото разрешување од страна на TVE поради изјавите дадени во текот на две радио емисии, беше повредено неговото право на слобода на изразување како што е загарантирано со членот 10 од Конвенцијата, кој гласи:

"1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право подразбира слобода на сопствено мислење и слободата на примање и пренесување на информации или идеи, без никакво мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува Државите, за работа на радиодифузните, кино и телевизиски компании, да важи систем за лиценцирање.

2. Остварувањето на овие слободи што се состои од должности и одговорности, може да биде предмет на формалности, услови, рестрикции или санкции предвидени во закон, кои содржат потребни мерки, во едно демократско општество, за националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за одбрана на јавниот ред и спречување на криминалот, заштита на здравјето или моралот, заштита на угледот или правата на другите, за заштита од откривање на доверливи информации или за гарантирање на независноста и непристрасноста на судството. "

37. Владата утврди дека на Државата не може да и се припише било какво мешање во слободата на изразување на жалителот. Всушност, TVE е приватна компанија и државата не може да се смета за одговорна за разрешување на заинтересираното лице.

38. Во оваа смисла, Судот потсетува дека член 10 не се однесува само на односите меѓу работникот и работодавачот, кога тие го почитуваат јавното право, туку може да се применува и во случај кога нивните односи спаѓаат под приватното право. (види, *mutatis mutandis*, пресуда Schmidt и Dahlström с. Шведска од 6 Февруари 1976 година, Серија А бр 21, стр. 15, § 33). Покрај тоа, во некои случаи, државата има позитивна обврска да го заштити правото на слобода на изразување од законите кои произлегуваат и од приватни лица (види, *mutatis mutandis*, пресуда Young, James , Webster, Велика Британија од 13 август 1981 година, Серија А бр 44, стр 22-23, § 55). Според тоа, Судот смета дека оспорената мерка содржи мешање во вршењето на правото на слобода на изразување заштитено со став 1 на член 10.

39. Покрај тоа, странките се согласуваат да се признае дека мешањето е "предвидено со закон" и има легитимна цел, "заштитата на угледот или правата на другите лица" Значи, исполнети се двата услови кои овозможуваат мешањето да

се смета за оправдано, согласно став 2 на член 10. Судот го донесе истиот заклучок.

Останува третиот услов, кој бара мешањето да биде "неопходно во едно демократско општество".

A. Аргументи на страните

1. Подносителот на барањето

40. Подносителот на барањето тврди дека мерката за отпуштање од работа што беше донесена против него, поради неговите изјави, кои се сметаат за навредливи, против раководните лица на TVE не претставува мешање, во смисла на став 2 на членот 10. Тој, пред се, нагласи дека неговото појавување во радио емисиите прерасна во широка јавна дебата во врска со лошото раководење со телевизијата. Токму во својство на професионалец во овој медиум, тој одлучи одговорно да го спроведе своето право на слобода на изразување. Интервјуто на радиото беше дадено по објавувањето на статијата во весникот Diario 16. Во оваа смисла, тој истакна дека изјавите дадени на радиото се дел од една целина и се дел од глобалниот контекст кој не може да се раздвои. Подносителот на барањето инсистира на фактот дека сите негови изјави се засновани на вистински факти. Што се однесува до изјавите што се сметаат за навредливи, барателот смета дека тие во никој случај не треба да се сметаат како напад врз нечија чест. Исто така, тој нагласи дека забелешките биле претходно дадени од страна на радио-коментаторите и на тој начин и од директорите на радиото. Со други зборови, тоа не беше тој кој ги изговори првите зборови "пијавици" и "не им е гајле за", туку тоа беа радио-новинарите. По оваа точка, тој констатира дека никаква тужба не беше поднесена против нив. Зборовите кои се предмет на спорот, се дел од динамиката на една радио програма која оди во живо и на еден разговор помеѓу професионалци. Забелешките се карактеристика на говорниот јазик кој се

разликува од писмениот јазик. На крајот на краиштата, ниту по нивното суштинско значење, ниту по нивната употреба што е направена во конкретниот случај, ниту, пак по тонот кој е употребен, зборовите во прашање, не можат да се сметаат како навреда, од јазична гледна точка, па затоа тие немаат значење ниту од правен аспект.

41. Барателот, истакнува дека, згора на тоа, TVE е јавно претпријатие контролирано од страна на различни партии кои владеат во Шпанија. Генералниот директор, како и другите главни управители со компанијата се назначени од страна на Владата, според нивните политички афинитети со владејачката партија. Остварувајќи политичката улога во управувањето со јавниот субјект TVE, лидерите мора да прифатат дека нивните права ќе бидат засегнати од информации или мислења од општ интерес, така да се бара политички плурализам, толеранција и отвореност, без кои не може да постои едно демократско општество. Барателот конечно тврди дека работниот однос не го ограничува опсегот на правото на работникот на слободен говор, само затоа што критиките се однесуваат на работодавачот.

2. Владата

42. Владата, на почетокот истакна дека жалителот бил разрешен од страна на TVE, која не е дел од јавната администрација, туку е друштво со ограничена одговорност, кое раководи со телевизиски канал кој е предмет на еден систем на приватното право и е во конкуренција со други приватни телевизиски канали. Во оваа смисла, како и за секој друг вработен, за подносителот на барањето важи Статутот на работниците, особено член 54, кој предвидува разрешување во случај за усен прекршок против работодавачот. Што се однесува до причината за разрешување, Владата истакна дека подносителот не се ограничил само на јавно критикување на својот работодавец, туку употребил груби изјави, нарекувајќи ги

неговите работодавци "пијавици" и велејќи дека ним "не им е гајле за работниците." Исто така, како Врховниот суд така и Уставниот суд оценија дека изјавите на жалителот имале јасно навредлива содржина и дека биле неоправдани. Со оглед на сериозноста на навредите, Владата смета дека изречената санкција е сразмерна и неопходна во едно демократското општество. Всушност, подносителот на барањето, во својство на директор на програми на високо професионално ниво во рамките на TVE, бил целосно свесен за сериозноста на кажаното. Владата инсистира на фактот дека сите национални судови на кои случајот им е познат, ги квалификуваа изјавите како навреди кои се апсолутно недозволиви и дека изречената санкција за отпуштање од работа е оправдана. Во овој поглед, Владата потсетува дека според судската пракса, Државите уживаат широка дискреција за да го проценат степенот на навредливите изрази. Во секој случај, Владата смета дека Конвенцијата нема да го заштити правото на навредување под маската на слободата на изразување.

Б Наодите на Судот

1. Општи принципи

43. Судот потсетува на основните принципи што произлегуваат од неговата пракса во однос на член 10:

i Слободата на изразување претставува еден од основните темели на едно демократско општество и еден од основните услови за негов напредок и индивидуален развој. Врз основа на став 2, тоа важи не само за "информации" или "идеи" кои се позитивно примени или се сметаат како ненавредливи или индиферентни, туку и за оние кои навредуваат, шокираат, или вознемируваат. Така, се бара плурализам, толеранција и отвореност без кои не постои "демократско општество". Како што е наведено во член 10, оваа слобода е предмет на исклучоци, кои сепак мораат строго да се толкуваат, а потребата за

какви било ограничувања мора да биде утврдена на уверлив начин (види, меѓу другото, следни одлуки: Jersild с. Данска, 23 септември 1994 година, Серија А бр 298, стр 23, § 31;.. Janowski в Полска Јануари 21, 1999, § 30;.. Нилсен и Johnsen против Норвешка на 25 ноември 1999 година, § 43, во Збирката на Судот).

II. Придавката "неопходно" во смисла на член 10 § 2, подразбира постоење на "неодложна општествена потреба". Државите договорнички уживаат одредени можности за процена на постоењето на таквата потреба, но таа можност оди рака под рака со европскиот надзор, заснован истовремено и на законот и на одлуките кои се применети, дури и кога се донесени од страна на независен суд. Значи, Судот е надлежен за донесување конечната одлука за тоа дали "ограничувањето" се сложува со слободата на изразување како што е заштитена со член 10 (пресуда Janowski, цитирана погоре, § 30).

III. При вршењето на неговата контролна надлежност, Судот треба да го разгледа мешањето во смисла на случајот во целина, вклучувајќи ја и содржината на забелешките упатени против жалителот и контекстот во кој тој ги направил. Во рамки на неговата надлежност спаѓа тој посебно да утврди дали мешањето е "пропорционално со легитимни цели" и дали причините изнесени од страна на националните власти за да го оправдаат се "релевантни и доволни" (пресуда Janowski, цитирана погоре, § 30, и Barfod в. Данска од 22 февруари 1989 година, Серија А бр 149, стр. 12, § 28). Притоа, Судот треба да биде убеден дека државните органи ги примениле правилата, во согласност со принципите содржани во член 10 и тоа, врз основа на прифатлива оценка на релевантни факти (пресуда Jersild цитирана погоре, стр. 24, § 31).

2. Примената на горенаведените принципи во овој случај

44. Во однос на фактите на овој случај, Судот, од една страна, има задача да

утврди, во светлина на целиот случај, дали санкцијата изречена на подносителот на барањето одговара на "неопходната општествена потреба "и е" пропорционална на легитимната цел "и, од друга страна, дали причините изнесени од страна на националните власти за да ја оправдаат санкцијата се" релевантни и доволни ".

45. Во овој случај, Судот забележува дека жалителот бил отпуштен, поради тоа што изнел против раководството на TVE, неговиот работодавец, забелешки кои се сметаат за навредливи. Постапувајќи по жалбата, Високиот суд на Мадрид одлучи дека изјавите на тужителот се навредливи и дека отказот е во согласност со членовите 54.2.c) и 55,5 од Статутот на работниците. Одлучувајќи по жалбата *d'amparo* поднесена од подносителот на барањето, за повреда на неговото право на слобода на изразување заштитено со член 20 од Уставот, Уставниот суд ја одбил жалбата, особено од причини што, барателот, во неговите изјави, не се ограничил само на информации, со кои ги изнел фактите и ги образложил своите критики, туку упатил осуди со јасно навредлива содржина и непотребни за поддршка на обвинувањата упатени до раководството и одговорните лица на компанијата. За Уставниот суд, таквите изјави се исклучени од заштита на правото на слобода на изразување, гарантирано со членот 20 од Уставот. Уставот не го гарантира правото на навреда.

Судот не гледа никаква причина да се посомнева во наодите на шпанските судови со кои изјавите на жалителот, најверојатно, биле дадени со цел да им наштетат на угледот на другите. Причините изнесени од страна на овие судови беа во согласност со легитимната цел за заштита на угледот на лицата опфатени со изјавите на жалителот. Во оваа смисла, Судот повторува дека член 10 од Конвенцијата не ја гарантира слободата на изразување без ограничување, дури и кога станува збор за известување во печатот за сериозни прашања од општ

интерес. Во овој случај, се работи само за тоа да се утврди дали изречената санкција на жалителот е пропорционална со заштитената легитимна цел.

46. За да се произнесе по ова прашање, Судот ќе ги разгледа особено термините кои се употребени во извештаите, во контекстот во кој тие биле објавени и случајот во целина вклучувајќи го и фактот дека се работи за усни изјави дадени во текот на радио -емисији во живо, со што се отфрла можноста жалителот да ги преформулира, да ги доврши или да ги отстрани пред да се објават (пресуда Нилсен и Johnsen цитирана погоре, став 48).

47. Како националните судови, и Судот смета дека фактот дека жалителот ги презел и одобрил термините употребени од радио - коментаторите против раководството на TVE, нарекувајќи ги "Пијавици" и обвинувајќи ги за " негрижа за работниците" може да се смета како навреда и несомнено ја оправдуваат санкцијата, во однос на член 10 од Конвенцијата.

48. Судот забележува дека, сепак, изјавите биле во рамки на конкретниот контекст на еден работен спор помеѓу барателот и неговиот работодавец, по укинувањето на емисијата, за која тој бил одговорен, во комбинација со широката јавна дебата за прашањата од општ интерес кои се однесуваат на управување со јавната телевизија. Забелешките биле дадени во рамки на јавни дебати а наводните аномалии во управувањето со TVE- шпанската јавна радиодифузна служба, предизвикаа голем интерес во јавноста. Во оваа смисла, Судот утврди дека, барателот го осудил дисфункционирањето на јавниот субјект и, како што истакна Уставниот суд, неговите критики несомнено биле од јавен интерес (параграф 32 погоре). Секако, тој додал груби неучтиви изјави, квалификувани од страна на националните судови, како навредливи. Сепак, изјавите биле претходно дадени од страна на коментаторите на радио-емисиите, а барателот само ги потврдил, и во рамки на една брза и спонтана размена на коментари помеѓу барателот и

новинарите. Како што е наведено од страна на Уставниот суд, оспорените изјави речиси биле предизвикани од коментарите направени од страна на коментаторите на овие емисии (став 32 погоре). Исто така, и без оглед на непристојноста на употребените изрази, од страна на Владата, не е јасно од предметот дали TVE, или лицата кои наводно биле предмет на навредливите коментари, повеле законска постапка за клевета или навреда против жалителот, против радио станицата или коментаторите на емисиите.

49. Во однос на сериозноста на санкцијата изречена на жалителот, Судот утврди дека TVE му ја изрекла максималната казна предвидена со Статутот на работниците, а тоа е престанок на договорот за работа без право на надоместок. Неспорно е дека оваа санкција, особено имајќи го во предвид стажот на жалителот во компанијата и неговата возраст, е крајно тешка, и покрај тоа што можеле да се предвидат други дисциплински санкции кои се помалку тешки и кои се посоодветни.

50. Имајќи ги во предвид фактите на случајот, Судот смета дека, ако причините на кои се повикува Државата се релевантни, тие не се доволни за да покажат дека мешањето, со оглед на сериозноста на санкцијата, одговара на "неопходната општествена потреба". Без оглед на дискреционото право на националните власти, Судот смета дека не постои разумен однос на пропорционалност меѓу изречената санкција на жалителот и легитимната цел што треба да се постигне. Како резултат на тоа, постои повреда на членот 10 од Конвенцијата.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 14 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

51. Подносителот на барањето потврди дека бил жртва на повреда на принципот на недискриминација до степен до кој била поништена првата суспензија од работа, но не и одлуката за разрешување. Тој се повикал на член 14 од Конвенцијата, кој гласи:

"Уживањето на правата и слободите утврдени во (...) Конвенција треба да биде обезбедено без дискриминација врз било кој основ, особено на пол, раса, боја на кожа, јазик, религија, политичко или друго мислење, на национално или социјално потекло, припадност на национално малцинство, сопственост, раѓање или било кој друг статус. "

52. Владата побара од Судот да изјави дека не постои повреда на оваа одредба.

53. Во поглед на нејзиниот заклучок во став 50 погоре, Судот смета дека е непотребно ова прашање да се разгледува одделно во однос на оваа одредба.

III. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

54. Според член 41 од Конвенцијата,

"Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна дозволува само делумно бришење на последиците од оваа повреда, Судот доделува на оштетената страна, доколку е потребно, правична отштета. "

A. штета

55. Подносителот на барањето бара износ од 279 519 584 шпански пезети (ESP) за надомест на разни директни и индиректни материјални и морални

штети предизвикани со неговото разрешување од TVE. Оваа сума се дели, како што следува:

- 46 милиони ЕСП за материјална штета поради губење на приходи по неговото разрешување;
- 13.519.584 ЕСП за кредити кои тој морал да ги земе како резултат на неговото разрешување;
- 30 милиони ЕСП за медицински трошоци направени поради неговата лоша здравствена состојба, предизвикана како резултат на разрешувањето;
- 140 милиони ЕСП за морална штета;
- 30 милиони ЕСП за други професионални штети;
- 20 милиони ЕСП за штетата која се однесува на неговиот семеен живот.

56. Владата ја нагласува непропорционалноста на износите кои ги бара жалителот и отсуството на било каква причинска врска помеѓу наводните повреди и штетата, што наводно ја претрпел. Таа верува дека обичното констатирање на постоење повреда на членот 10 ќе биде доволен и правичен надомест.

57. Судот прво забележува дека, и пред поведувањето на дисциплинската постапка, која резултирала со отпуштање на подносителот на барањето, тој веќе бил во ситуација на професионална несигурност во рамки на TVE. Покрај тоа, тој не обезбедил никакви индикации кои би укажале на тоа дека дека се обидел да најде нова работа, иако неговите способности и искуство во аудиовизуелната област се сигурен адут во негова корист. Конечно, тешко е да се одвојат во овој случај, материјалната од нематеријалната штета, водејќи сметка за угледот на жалителот во неговата сфера на работење. Во овие околности, Судот, одлучувајќи на правична основа како што се бара со член 41, му одобрува, за целата направена штета, износ од 1.000.000 ESP.

Б. Трошоци и надоместоци

58. За трошоци и надоместоци во врска со неговото застапување, жалителот побарал 14.176.801 ESP, од кои 8 милиони за постапката пред органите на Конвенцијата. Покрај тоа, жалителот побарал сума од 15.120.000 ESP за трошоците и времето кое тој лично го посветил на подготовка на неговиот случај пред различните судови.

59. Владата од своја страна смета дека сумата од 250.000 ESP би била разумна во случај да се утврдеше постоење на повреда.

60. Судот му додели 750 000 ESP за трошоци и надоместоци, од кои судот треба да одбие 6600 FRF кои барателот ги има добиено како правна помош пред Судот.

В. Затезна камата

61. Според информациите со кои располага Судот, законската каматна стапка применлива во Шпанија на денот на усвојувањето на пресудата на овој суд изнесувала 4.25% годишно.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ

1. Одлучи, со пет гласа против два, дека постои повреда на членот 10 од Конвенцијата;

2. Одлучи едногласно дека, не е потребно да го разгледа случајот врз основа на член 14 од Конвенцијата;

3. Одлучи, со пет гласа против два,

а) дека тужената Држава треба да му ги исплати на жалителот, во рок од три месеци од датумот на кој пресудата станала правосилна, во согласност со член 44 § 2 од Конвенцијата, следните износи: 1.000.000 (еден милион) шпански пезети за морална и материјална штета, и 750 000 (седумстотини и педесет илјади) шпански пезети за трошоци и надоместоци помалку 6600 (шест илјади и шестотини) Француски франци веќе добиени од страна на барателот како правна помош пред Судот ;

б) дека овие износи ќе се зголемат со камата од 4,25% годишно, сметано по истекот на споменатиот рок па сè до исплатата;

4. Го одби, со пет гласа против два, барањето за правичен надомест за остатанатиот дел.

Изготвено на француски јазик, потоа објавено во писмена форма на 29 февруари 2000 година, со примена на член 77 § § 2 и 3 од деловникот.

Vinsent BERGER

Matti PELLONPÄÄ

Службеник

Претседател

Кон оваа пресуда е приложен, во согласност со член 45 § 2 од Конвенцијата и 74 § 2 од деловникот, извештајот од издвоеното мислење на ММ. Caflisch и Makarczyk.

V.B.

M.P.

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ НА СУДИИТЕ CAFLISCH И MAKARCZYK

Жалиме што не можевме да се согласиме со пресудата на Судот во овој случај, од следниве причини:

Исто како и Судот (став 38 од пресудата), ние веруваме дека оспорената мерка претставува мешање во остварувањето, од страна на барателот, на неговата слобода на изразување гарантирана со член 10, прв став, од Конвенцијата, дека тоа мешање се припишува на Владата, дека тоа е предвидено во закон и има легитимна цел - заштита на угледот на лицата опфатени со изјавите на подносителот на барањето (член 10 § 2). Сепак, ние се оградуваме од одлуката на Судот, кога тој верува дека може да заклучи дека ова мешање кое е непропорционално со целта, не е "неопходно во едно демократско општество" (пресуда, ставови 48 до 50).

За да се произнесеме во однос на пропорционалноста на мешањето, потребно е тоа да се гледа во целина. При тоа, треба да се води сметка за фактот дека изјавите на барателот со кои се пријавуваат недостатоци во работењето на јавниот субјект, кој беше неговиот работодавач и, се од општ интерес (пресуда, став 48). Но, треба да се напомене дека овие изјави беа придружени со навредливи епитети и се однесуваа на лица со кои авторот бил поврзан со договорот за вработување.

На ова се додава, и токму тоа е она што се истакнува, дека екстремно високата санкција изречена на подносителот на барањето, не го погоди одеднаш и непредвидено. Напротив, тоа се случи по серијата настани кои покажуваат дека тоа не бил прв обид на жалителот. Всушност, на 31 март 1993 година, TVE, неговиот работодавец, му изрече писмена опомена за непочитување на

работното време (пресуда, став 14). На 30 октомври истата година, жалителот се појави како ко-автор на еден напис објавен подоцна во еден орган на шпанскиот печат во кој го критикуваше раководството на TVE. Тоа беше обвинето дека ги претворило во "концентрационен логор" зградите и објектите на TVE и за "практикување професионален тероризам, за кој не бил казнуван ." За објавувањето на овој напис му е изречена нова санкција, која жалителот ја поздравил со епиграм упатен до заменикот на директорот за планирање и производство на TVE. Во исто време, жалителот доставил, до центарот на TVE на Sonosaguas, памфлет со кој го обвинил неговиот работодавец. Оваа иницијатива предизвика поведување на дисциплинска постапка проследено со суспензија од работа и на платата. На 29 ноември 1993 година и 3 Јануари 1994 година, конечно, барателот учествувал во две радио емисии во текот на кои ги дал изјавите кои довеле до негово разрешување.

За да се процени пропорционалноста на оваа крајна мерка, во смисла на Член 10 од Конвенцијата, потребно е да се земат во предвид опишаните настани во целина. Ако последниот инцидент остана изолиран, би можело да се смета дека разрешувањето е претерана реакција, значи спротивна на член 10, дури и ако подносителот на барањето несомнено заслужувал казна. Но, во реалноста, овој инцидент е само најновиот во серијата на дејствија кои би можеле да доведат до тоа да се верува дека подносителот на барањето намерно не ги почитувал неговите работодавци, кои одговориле со изрекување на посебно строги мерки. Барателот морал да сфати дека истрајувајќи во провокацијата, се соочува со финалната санкција - отпуштање од работа. Што се однесува до работодавецот, треба да се напомене дека тој совршено ја избалансирал прогресија на санкциите. Сепак, невозможно е да се следи Судот, кога тој констатирал (пресуда, став 49), дека, со оглед на стажот и возраста на барателот, " би можеле да се предвидат други санкции, полесни и посоодветни ". Факт е дека работодавачот веќе го исцрпил целиот спектар на овој вид мерки. Тој конечно одлучил, да ја искористи крајната мерка - отпуштање од работа, така да не може да се критикува во однос

на пропорционалноста, дотолку повеќе, што довербата и лојалноста што треба да бидат предуслов за секој работен однос – а кои не исклучуваат критики кои се објективни и одмерени, без да бидат зачинети со исмејувања и навреди - беа непоправливо разбишани со постојаното провокативно однесување на жалителот.

Така, со оглед на сите релевантни околности, заклучивме дека не постои повреда на член 10 од Конвенцијата.

